

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д. ю. н. Димитър Радев

член на научното жури, определено със Заповед №2247/24.10.2017 г. на зам. Ректора на УНСС в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Финансово право“

В конкурса за доцент по Финансово право в Юридическия факултет на УНСС единствен кандидат се явява гл. асистент д-р по право Нина Стефанова Чилова. Същата е представила основния дисертационен труд монографията „Финансова инспекция“, издаден от Издателски комплекс - УНСС през настоящата 2017 г. Освен него, кандидатът е представил и други трудове, по-значителен от които е Помагало по данъчно право в съавторство с проф. д-р Ганета Минкова.

Трудът „Финансова инспекция“ в обем от 233 страници и представлява сериозно научно изследване, което е и новост във финансово-правната наука.

Авторът правилно е структурирал отделните проблеми, които са предмет на изследването. Доктор Чилова е дала дефиниция на понятието финансова инспекция като форма на последващ финансов контрол. Специфичното на този вид контрол е, че той е последващ външноведомствен контрол и има многостранна правна природа. От една страна финансовата инспекция е производство,

има качествата на едно административно производство. Авторът квалифицира това производство като едностранно и безспорно производство.

Същевременно финансовоинспекционното производство е динамичен фактически състав, т.е. притежава всички общи белези, които са характерни за динамичния фактически състав и това е обяснено и обосновано в труда. Това производство е и контролно производство, в което правомощията на компетентните органи са насочени към установяването на факти и обстоятелства, които имат значение за законосъобразното разходване и управление на средствата и имуществата на организациите и лицата, които подлежат на контрол. В рамките на това производство възникват, развиват се и се прекратяват правоотношения между участниците. В тази насока финансовата инспекция е система от правоотношения, които са от категорията на публичноправните отношения или както още се характеризират от правната наука-това са властнически правоотношения.

Кандидатът много добре е развил въпроса за характера на властническите правоотношения от гледна точка на общите правни понятия, а така също от гледна точка и на науката финансово право. Същевременно, трябва да подчертаем, че принос за правната наука е обстоятелството, че авторът е очертал спецификите на финансовата инспекция като самостоятелен правен институт. Следователно, за автора финансовата инспекция, съобразно общите правни понятия е едновременно система от правоотношения, фактически състав и правен институт. Този факт илюстрира знанието на кандидата за общите правни понятия, които знания ги е пренесъл на полето на конкретната финансовоправна наука.

Авторът не се е задоволил да преразказва правни текстове или да тълкува правните норми, а е направил и критичен анализ на действащите и актуални към темата правни норми.

На първо място, авторът е очертал недостатъци в действащото право свързани с това, че е необходимо да се дефинира задължително принципът на законността. В този смисъл д-р Чилова е направила и съответното предложение по какъв начин следва да се променят правните норми относно институционализирането на принципа за законност.

На следващо място, кандидатът е посочил липсата на норми относно обективизирането на правен ред за надлежно уведомяване на проверяваното лице или организацията за започването на финансовата инспекция. Според автора, този пропуск следва да бъде отстранен по законодателен път, за да се игнорира съмнението относно законосъобразността на действията на контролните органи.

На трето място, авторът подлага на критичен анализ липсата на конкретно дефинирани права на проверяваните лица и организации в процеса на финансовата инспекция. Този пропуск е от съществено значение, тъй като проверяваните лица би следвало да имат както задължения, така и съответните права. Част от тези права са и правните възможности да се защитят чрез съответните средства на правния ред.

На четвърто място, авторът критикува природата на актовете, с които приключва финансовата инспекция. Направено е предложение в монографията за законодателна промяна, в случаите в които липсва писмено становище от ръководителя на проверяваната организация, крайният акт с който се приключва финансовата инспекция, да бъде фактически доклада, институционализиран в чл.17 от ЗДФИ.

Като цяло трудът на д-р Чилова отговаря на критериите за един дисертационен труд. Той е задълбочен, аналитичен, написан на много добър правен език. Авторът борави отлично с основните и специфичните правни понятия, стилът е логичен и правно-нормативен. Авторът не просто е тълкувал правните норми, но е дал собствени дефиниции, оценки и препоръки. Трудът се отличава с научна новост, актуалност, а така също и с конкретна практическа насоченост. Той ще е от безспорна полза както за студентите, които изучават финансово-правната наука, така и за тези, които изучават финансовата наука от гледна точка на общата икономическа наука, но ще е и от полза за практикуващите юристи. В този смисъл трудът Финансовата инспекция не просто запълва една празнина в нашата правна литература, но е и новост за нея със своята задълбоченост, проблеми, които поставя и разумните предложения на автора за законодателни промени на съответните правни норми.

Кандидатът е представил в конкурса и труда „Помагало по данъчно право“ в съавторство с проф. д-р Ганета Минкова. Темите, разработени от гл.асистент д-р Нина Чилова, са следните:

- понятие за данъчен процес;
- субекти, страни, участници в процеса;

----данъчно производство и данъчен контрол;
----издаване на ревизионен акт и други теми, които общо са 18 на брой;

В този труд авторът също така е показал много добра правна култура, отличен стил, основан на правнонормативното и логическото мислене. Д-р Чилова е направила и съответните изводи, дефиниции и квалификации, което е от полза, особено при издаването на такива трудове. Задълбочено и аналитично са разработени темите, като не са спестени и съответните критики към действащото право.

Този труд, написан в съавторство с такъв изтъкнат и признат специалист по данъчно право, какъвто е проф. д-р Ганета Минкова, е от изключителна полза за студентите и за действащите правници. Той запълва една празнота в нашата финансово-правна наука, характеризира се с новост, актуалност и дълбочина при разработването на проблемите.

Помагалото е предназначено основно за студентите, но спокойно може да бъде ползвано, а и ще бъде от полза за практикуващите юристи. То е структурирано в обща, специална част и актуална съдебна практика на Върховния административен съд и актовете на Конституционния съд, които също така са действащи правни норми. Направени са дефиниции на основните понятия на данъчното право, като тези определения са съобразени най-вече с правната доктрина, но така също и с правната практика, а именно съдебната практика по такъв вид дела.

Освен посочените трудове, д-р Чилова е представила и други нейни произведения - статии и научни доклади. Те също така са написани на висок правен стил, който говори красноречиво за правната култура на един утвърден и признат учен. Въпросните статии и научните доклади са също така свързани с проблематиката на данъчното и на финансовото право.

Главен асистент д-р Чилова преподава данъчно право в Юридическия факултет на УНСС, защитила е успешно докторска дисертация. Нейните научни интереси са от областта на данъчното и на финансовото право. Като преподавател се отличава със задълбочено и новаторско мислене, има авторитет сред студентите, като същевременно е стриктна, изпълнителна и изключително коректна като учен, преподавател и колега. Има много добре

езикова подготовка, владее отлично английски език, което е от полза и е същевременно изискване за всеки учен.

Следва да отбележа и още един факт, който не е без значение. Познавам кандидата повече от 20 години, тъй като съм бил неин преподавател в Юридическия факултет на Софийския Университет „Св. Климент Охридски“. Още като студентка Нина Чилова се отличаваше с интелигентност, богата обща и правна култура, аналитично и критично научно мислене. Нейните интереси винаги са били насочени към финансовото право и затова напълно логично тя е извървяла един път, за да достигне до тук - конкурса за доцент, в който участва.

Бих искал да изтъкна, че нейната първа работа като практикуващ юрист бе именно в Министерството на финансите, откъдето започна нейния професионален път, а така също и научните и дирения в сферата на данъчното и на финансовото право. Това несъмнено е било от полза за утвърждаването ѝ като юрист, учен и преподавател. Считаю, че на д-р Чилова и предстои отлично бъдеще като учен и преподавател в една трудна научна област, каквато без съмнение е данъчното право и в която област има още доста неразработени научни проблеми.

Главен асистент доктор по право Нина Стефанова Чилова напълно покрива критериите и изискванията на закона за заемането на академичната длъжност „доцент“ по право с научна специалност Финансово право.

Предвид изложеното и като се съобразих с представените трудове на д-р Чилова, а така също и от непосредствените впечатления, които имам от нея повече от 20 години, препоръчвам на научното жури да присъди академичната длъжност доцент по право в научната специалност Финансово право на гл. асистент, д-р по право Нина Стефанова Чилова в Юридическия факултет на УНСС.

22.11.2017 г.

дал становище:

Проф. д. ю. н. Димитър Радев

член на научното жури